

De maatschappelijke dialoog aanzwengelen en stimuleren, het is een van de doelstellingen van KLV. Denk aan de welbekende Wereldlezingen en de regionale alumni bijeenkomsten, die KLV mede organiseert. De studiekringen, netwerken van betrokken professionals uit wetenschap en praktijk, lenen zich uitstekend voor het voeren van die dialoog. Zoals blijkt uit het 'Inspiration Dinner' over mestverwerking, onlangs georganiseerd door de Nederlandse Zoötechnische Vereniging (NZV). "Zo'n avond levert geen pasklare oplossingen op", zegt medeorganisator en oud-NZV-bestuurslid Gerriane Jansen, "maar wel inspiratie, en misschien wel belangrijker: nuance in denkbeelden en een frisse blik van mensen van buiten de sector." Kortom: een mooi voorbeeld van de maatschappelijke dialoog in actie.

Urgentie

"Waar de maatschappelijke en politieke discussie een paar jaar geleden vooral ging over dierenwelzijn, gaat het nu veel vaker over megabedrijven, mestverwerking en grondgebondenheid", zegt organisator Gert Hemke, voormalig voorzitter van NZV. "In de varkenshouderij speelt dit al langer, maar ook de in de melkveehouderij zal een deel van de mest verwerkt moeten worden, omdat melkveebedrijven, in verband met de afschaffing van het melkquotum, zullen willen groeien

en niet al die extra mest kwijt kunnen op hun eigen land. De markt voor mest, met name in Duitsland, raakt verzadigd. Dat betekent dat de urgentie om op een andere manier van mest af te komen steeds groter wordt."

Dierrechten of mestverwerking?

De directe aanleiding voor het debat op 10 januari vormde een berichtje in het Agrarisch Dagblad van Eric Smaling, voormalig Wagenings hoogleraar en tegenwoordig Tweede Kamerlid voor de SP. Hij

pleitte daarin, tegen de stellingname van LTO, voor een systeem van dierrechten. Hij stelt dat het grootschalig inzetten van mestverwerking fraudegevoelig is en zijn doel voorbij schiet. Hemke: "Ik ken Eric nog uit zijn tijd bij Wageningen UR en heb hem uitgenodigd om deze discussie ook eens in Wageningen neer te zetten, met professionals uit de wetenschap en het bedrijfsleven. Daarnaast hebben we nog twee sprekers uitgenodigd: Wiebren van Stralen van LTO-Noord en Peter Schepers van Exlan, die goed thuis is in de techni-

sche mogelijkheden van mestverwerkingsystemen." Alle drie hielden zij, tussen de gangen van het diner door, een korte inleiding die zij afsloten met stellingen, als voer voor de tafeldiscussies tijdens het eten.

Technische oplossingen

Zoals de stelling dat het toch vreemd is dat akkerbouwers nog steeds op grote schaal fosfaat uit kunstmest toepassen, terwijl hun fosfaatbehoefte in principe te ondervangen is met dierlijke mest. Daarvoor is het wel nodig om de mest te scheiden in een dunne en een dikke fractie (ofwel in urine en poep), om via het vloeibare deel het nitraat eruit te kunnen halen. De technieken daarvoor zijn veelbelovend, hoewel ze verder ontwikkeld moeten worden. Maar daarmee ben je er natuurlijk niet, zoiets zou moeten gebeuren in nauw overleg met akkerbouwers, om optimaal in hun bemestingsbehoefte te kunnen voorzien. Verder moeten speciale stalsystemen ontwikkeld worden, én wordt van ondernemers een forse investering gevraagd in hun stallen.

Draagvlak

Technische oplossingen zijn maar één kant van het verhaal, een kant waar de agrarische sector soms iets te vaak in blijft steken. Want, vindt Gerriane Jansen, "gelijk hebben is één ding, maar wat heb je daar als sector - en als individuele veehouder - aan als er politieke discussie ontstaat en er geen draagvlak is in de maatschappij?" Het politieke en maatschappelijk debat gaat niet zozeer over technische oplossingen, maar over

de toekomst van de veehouderij in Nederland, over grondgebondenheid, over mens en milieu. Eric Smaling verwoordde dat aan het begin van de avond als volgt: "Het is goed dat we trots zijn én blijven op de Nederlandse landbouw en export, maar niet ten koste van de bodem. Het is belangrijk dat we niet alleen kijken naar technische oplossingen, maar dat we laten zien dat we de bodem serieus nemen." En dat is nou juist waarom dit soort debatten zo belangrijk is.

Aanjager van de dialoog

"Toen we aan het eind van de avond vroegen wie er geïnspireerd naar huis ging, stak meer dan de helft van de deelnemers de hand op", besluit Gert Hemke. "Vooral studenten zeggen: 'dit is iets waar we in onze studie bijna nooit iets over horen'. Maar ook veehouders doen ideeën op over mogelijkheden richting de toekomst. En als ik zie hoeveel kopstukken uit verschillende hoeken van de sector én van het land de moeite nemen om voor zo'n avond naar Wageningen te komen, dan kunnen we trots zijn op onze rol als aanjager van de discussie over de maatschappelijke inbedding van de veehouderij."

Ook KLV is geïnspireerd. NZV is een van de achttien studiekringen en netwerken onder de paraplu van KLV. Deze netwerken zijn in principe zelfstandig, KLV ondersteunt naar behoefte. Dit type debatten is reden te meer voor KLV om de banden met de studiekringen aan te halen, om als 'makelaar' interdisciplinaire en domeinoverstijgende onderwerpen ter sprake te brengen.

Over de NZV

De Nederlandse Zoötechnische Vereniging (NZV) is één van de meest actieve deelnetwerken van KLV, met 550 leden. Het netwerk bestaat uit Wageningse alumni met roots in de opleiding dierwetenschappen (voorheen zoötechniek), studenten en professionals van buiten Wageningen met affiniteit voor veehouderij. NZV organiseert activiteiten rond de relatie dier, mens en omgeving en wil daarmee bijdragen aan het versterken van de netwerken van haar leden. www.nzvet.nl

BIJEEENKOMSTEN

Info: www.klv.nl (tenzij anders vermeld)

19 maart

Wageningen Business Café

20 maart

Studiekring Plantenveredeling - 205e bijeenkomst - Themamiddag 'Wat kan de veredeling leren van andere onderzoeksorganismen?'

26 maart

Science Café - Astronomy, Dark Matter

27 maart

NZV - Excursie Friesland Campina

16 april

Wageningen Business Café

18 april

VWI - Algemene Ledenvergadering

30 april

Science Café - Music Cognition

7 mei

Netwerk Land en Water (NLW) - Uitreiking Folkert Hellinga MSc-Award

21 mei

Wageningen Business Café

5 juni

Netwerk Land en Water (NLW) - Zomerwandeling - Waalsprong, Lent

15-17 juni

Nederlandse Vereniging voor Grasland en Voedergewassen - Internationaal Symposium - Grassland and forages in high output dairy farming systems. Meer info: www.egf2015.nl

16 juni

SKOV seminar - Agricultural development in Sub-Saharan Africa

PROGRAMMA YOUNG KLV

16 maart

CV Writing (EN)

26 maart

Informatiebijeenkomst Leenstelsel - Lenen voor je studie (gratis toegang)

9 april

Training - Hoe vind je een baan en bouw je een goed CV op?

14 mei

Workshop - Studeren in het buitenland

21 mei

BCF Career event (gratis toegang)

26 mei

Sollicitatiecafé voor starters (NL)

15 juni

CV Writing (EN)

LID WORDEN?
Ga naar bit.ly/ikwordlidvanklv